

Türkiye Cumhuriyeti ve Filipinler Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma

Bundan sonra “Akit Taraflar” olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti ve Filipinler Cumhuriyeti;
Özellikle bir Akit Taraf yatırımcılarının, diğer Akit Tarafın ülkesinde yapacakları yatırımlarla ilgili olmak üzere aralarındaki ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile,

Bu gibi yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasının her iki Akit Tarafın ekonomik refahını destekleyeceğini kabul ederek;

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE I Tanımlar

İşbu Anlaşmada:

1. “Yatırımcı” terimi:

(i) Filipinler Cumhuriyeti ile ilgili olarak; Anayasasına göre Filipinler vatandaşı olan bireyler,
(ii) Türkiye Cumhuriyeti ile ilgili olarak; yürürlükteki hukukuna göre Türkiye vatandaşı sayılan gerçek kişileri,
(iii) her iki ülke ile ilgili olarak, kanunlarına göre bu Akit Tarafın ülkesinde yönetim merkezi bulunan, kar amaçlı iş girişimlerinde bulunmak üzere kurulmuş, her koşul altında uygun olarak örgütlenmiş şirketler, şirket ortaklıkları, ticari ortaklıklar ve diğer örgütlenmeler olarak isimlendirilebilecek yasal varlıkları ifade eder.

2. “Yatırım” terimi, her bir Akit Tarafın ilgili kanun ve nizamla uygun olarak kurulmuş veya edinilmiş her türlü malvarlığını, ve özellikle bunlarla kısıtlı olmamak koşuluyla, aşağıdakileri kapsar.

(a) hisse senetleri, sermaye hisseleri ya da şirketlere iştirakin diğer şekilleri;

(b) yeniden yatırımda kullanılan gelirler, para alacakları veya bir yatırımla ilgili mali değeri olan yasal ifaya yönelik diğer haklar;

(c) taşınır ve taşınmaz mallar, ipotek, tedbir, rehin, intifa hakkı ve diğer benzer haklar gibi diğer haklar;

(d) telif hakları, patentler, lisanslar, sınai tasarımlar, teknik prosesler, ticari markalar, peştemaliye, know-how ve diğer benzer haklar gibi sınai ve fikri mülkiyet hakları;

(e) doğal kaynakların aranması, geliştirilmesi, çıkarılması veya işletilmesi ile ilgili imtiyazları da içerecek şekilde, kanun veya sözleşme ile verilmiş iş imtiyazları

3. “Gelirler” terimi, bir yatırımdan elde edilen, bunlarla kısıtlı olmamak kaydıyla; özellikle kar, faiz ve temettüleri ifade eder.

4. “Ülke” terimi;

(a) Türkiye Cumhuriyeti ile ilgili olarak, karasularını, aynı zamanda uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde doğal kaynakların keşfedilmesi, işletilmesi ve korunması amaçları için yargılama ve egemenlik haklarına sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder.

(b) Filipinler Cumhuriyeti ile ilgili olarak; bütün adaları ve çevreleyen suları ile Filipin takımadalarını içeren ulusal ülkesini ve Filipinlerin üzerinde egemenlik veya yargılama hakkına sahip olduğu karasularını, deniz yatağını, toprak altını, sahanlıklarını ve diğer sualtı alanları dahil olmak üzere, deniz ve hava alanlarını içeren diğer bölgeleri ifade eder. Takımadaların çevresindeki, arasındaki veya bunları bağlayan sular, genişlikleri ve boyutlarına bakılmaksızın, Filipinlerin iç sularının parçasını oluştururlar.

MADDE II

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Akit Taraf bir Akit Tarafın yatırımcılarının ülkesindeki yatırımlarını mümkün olduğunca teşvik edecek ve bu yatırımları Anayasasına, kanunlarına ve mevzuatına uygun olarak, herhangi bir üçüncü ülke yatırımlarına benzer durumlarda tanınandan daha az elverişli olmayacak şekilde kabul edecektir. Bu gibi yatırımlara adil ve makul bir muamele tanınacaktır.

2. Her bir Akit Taraf diğer Akit Tarafın yatırımcılarının kanun ve nizamlarına uygun olarak ülkesinde yapılan yatırımları koruyacak ve bu gibi yatırımların yönetimini, sürdürülmesini, kullanımını, faydalanılmasını, genişletilmesini, satışını ve nakde çevrilmesini makul olmayan veya ayrımcı yollarla engellemeyecektir.

3. Akit Tarafların ülkelerine yabancıların girmesi, kalması ve istihdam edilmesi ile ilgili kanun ve nizamlarına uygun olarak;

(a) Akit Taraflardan her biri, kendi ülkesindeki bir yatırımın faaliyete geçmesi ile ilgili olarak önemli düzeyde sermaye ve diğer şekillerde kaynak aktarmayı taahhüt eden ve taahhüt etme aşamasında olan diğer Akit Taraf vatandaşları veya onların istihdam ettikleri kişilerin; kuruluş, geliştirme, idare ve danışmanlık maksadıyla, ülkesine girmelerine ve ikamet etmelerine izin verecektir.

(b) Akit Taraflardan birinin yürürlükteki kanun ve nizamları çerçevesinde yasal olarak kurulan ve diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımı olan şirketlerin, kendi seçtikleri üst düzey idarî ve teknik personeli, milliyetleri ne olursa olsun istihdam etmelerine izin verilecektir.

4. İşbu Maddenin hükümlerinin, Akit Taraflardan herhangi birinin yapmış olduğu aşağıda belirtilen anlaşmalar üzerinde hiç bir etkisi olmayacaktır:

- Akit Tarafların herbirinin üyesi olduğu veya olabileceği, halihazırda yapılmış ya da gelecekte yapılacak gümrük birliği, ortak pazar, serbest ticaret bölgesi, bölgesel ekonomik örgütlenme ya da benzer nitelikte uluslararası anlaşmalar, veya
- tamamen veya esas olarak vergilendirmeye ilişkin olanlar.

MADDE III

Yatırımlara Uygulanacak Muamele

1. Her bir Akit Taraf diğer Akit Tarafın yatırımcılarınca ülkesinde yapılan yatırımlara adil ve eşit muameleyi garanti edecek ve bu şekilde tanınan hakkın tatbikini uygulamada engellemeyeceğine güvence verecektir.

2. Her bir Akit Taraf ülkesindeki bir Akit Tarafın yatırımcılarının kurulmuş bulunan yatırımlarına, hangisi elverişli ise, kendi yatırımcılarına veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarınca yapılan yatırımlara uyguladığından daha az elverişli olmayan bir muamele tanıyacaktır.

MADDE IV

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Aşağıda sayılan şartlara uyulmadıkça; hiç bir Akit Taraf doğrudan veya dolaylı olarak diğer Akit Tarafın bir yatırımcısını yatırımından mahrum edecek herhangi bir tedbir almayacaktır:

- hukuka uygun olarak ve kamu yararına alınan tedbirler;
- ayrımcı olmayan tedbirler; ve
- alınan tedbirlere hızlı, yeterli ve etkin tazminat ödenmesi için hükümlerin eşlik etmesi.

2. Tazminat, etkilenen yatırımın söz konusu tedbirin kamuoyu tarafından öğrenilmesinden hemen önceki piyasa değerine dayanacaktır. Tazminat ödemesinin gecikmesi halinde, tazminat kamulaştırma tarihinden ödeme tarihine kadar geçerli bir oran üzerinden faiz içerecek ve Madde IV paragraf 2’de gösterildiği gibi serbest transfer edilebilir olacaktır.

3. Kamulaştırmadan etkilenen yatırımcı, kamulaştırmayı gerçekleştiren Akit Tarafın hukukuna göre, bu Akit Tarafın adli makamlarına tazminatın miktarının ve bu gibi herhangi bir kamulaştırmanın veya benzer tedbirlerin yasallığının gözden geçirilmesi amacıyla başvurma hakkına sahip olacaktır.

MADDE V

Kayıplar

Akit Yatırımları; savaş, ayaklanma, iç karışıklıklar veya diğer benzer olaylar nedeniyle diğer Akit Tarafın ülkesinde zarara uğrayan Akit Taraflardan birinin yatırımcıları, diğer Akit Tarafça, söz konusu zararların karşılanması bakımından kendi yatırımcılarına ya da herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına gösterdiği muameleden daha az elverişli olmamak kaydıyla, hangisi daha elverişli ise o muameleye tâbi tutulacaktır.

MADDE VI

Ülkesine İade ve Transfer

1. Her bir Akit Taraf, bir yatırımla ilgili bütün transferlerin kendi ülkesinden içeriye ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına iyi niyetle izin verecektir. Bu gibi transferler aşağıdakileri içerir:

- faizler, kâr hisseleri, kârlar, kredilerden ve yatırımlarla ilgili diğer benzer gelirlerden kaynaklanan geri ödemeler,
- bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen meblağlar,
- Madde III çerçevesinde ödenecek tazminatlar,

(d) diğer Akit Tarafın ülkesinde, bir yatırımla ilgili uygun çalışma izinlerini almış olan bir Akit Tarafın vatandaşlarının aldıkları maaş, ücret ve diğer gelirleri,

- bir yatırım uyuşmazlığından kaynaklanan ödemeler.

2. Transferler, konvertibl bir para birimiyle transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden ve yatırımı kabul eden Akit Tarafın kanun ve mevzuatına uygun olarak yapılacaktır.

MADDE VII

Halefiyet

1. Eğer bir Akit Taraf yatırımcısının yatırımı, ticarî olmayan risklere karşı kanunî bir sistem dahilinde sigorta edilmişse, sigortalayanın ilgili sigorta anlaşmasının şartlarından kaynaklanan her türlü halefiyeti diğer Akit Tarafca tanınacaktır.
2. Sigortalayan, yatırımcının kullanmaya yetkili olabileceği haklar dışında hiç bir hakkı kullanmaya yetkili olmayacaktır.
3. Bir Akit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyuşmazlıklar, işbu Anlaşmanın VIII. Maddesi hükümleri uyarınca çözümlenecektir.

MADDE VIII

Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Bir Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasında işbu Anlaşmanın hükümlerinden kaynaklanan uyuşmazlıkların dostça çözümü maksadıyla, ilgili Akit Taraflar arasında görüşmeler yapılacaktır.
2. Eğer bu görüşmeler çözüm talebi tarihinden itibaren üç ay içinde bir çözüme ulaşmazsa yatırımcı uyuşmazlığı aşağıdaki mercilere sunulabilir:
  - (a) ülkesinde yatırım yapılmış bulunan Akit Tarafın yetkili tahkim heyetine; veya
  - (b) Washington D.C.'de 18 Mart 1965 tarihinde imzaya açılan Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi ile kurulmuş olan Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü İçin Uluslararası Merkezi'nin (ICSID) uluslararası tahkimine,
3. Yatırımcı uyuşmazlığı ülkesinde yatırım yapılmış bulunan Akit Tarafın yetkili tahkim heyetine veya uluslararası tahkime sunduğunda, bu seçim nihai olacaktır.
4. Tahkim kararı her iki taraf üzerinde kesin ve bağlayıcı olacak ve ülkesinde yatırım yapılmış bulunan Akit Tarafın kanunlarına uygun olacak uygulanacaktır.
5. Bir uyuşmazlık yetkili tahkim heyetine ve uluslararası tahkime işbu Maddeye uygun olarak sunulduğunda, hiç bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın sözü edilen yetkili uluslar- arası veya yerel tahkim heyetine alınmış herhangi bir hükme, karara, talimata veya diğer saptamaya uymaması veya yerine getirmemesi halinde uyuşmazlığı diplomatik kanallar vasıtasıyla izlemeyecektir.

MADDE IX

Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Akit Taraflar, işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulaması ile ilgili her türlü uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde, çabuk ve adil çözüm arayacaklardır. Bu bakımdan, Akit Taraflar bu tür çözümlere ulaşmak için doğrudan ve anlamlı görüşmeler yapmayı kabul ederler. Eğer Akit Taraflar, aralarında uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı ay içinde bu yöntemle uzlaşmaya varamazlarsa, uyuşmazlık herhangi bir Akit Tarafın talebi üzerine, bir tahkim heyetine götürülebilir.
2. Her bir Akit Taraf talebin alınmasından itibaren iki ay içinde, birer hakem tayin edecektir. Bu iki hakem, üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü bir hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Akit Taraflardan biri iki aylık belirlenen süre içinde bir hakem tayin edemezse, diğer Akit Taraf, Uluslararası Adalet Divanı'nın Başkanından bu tayini yapmasını talep edebilir.
3. Eğer iki hakem, atanmalarından itibaren iki ay içinde her iki Akit Taraf ile diplomatik ilişkileri bulunan üçüncü bir ülkenin vatandaşı olan Heyet Başkanının seçimi konusunda anlaşma sağlayamazlarsa; Heyet Başkanı, Akit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından seçilecektir.
4. Uluslararası Adalet Divanı Başkanı, işbu Maddenin (2) nci ve (3) üncü paragraflarında belirtilen hallerde görevini yerine getirmekten alıkonulursa veya bu şahıs Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise seçim Başkan Yardımcısı tarafından yapılacaktır ve Başkan Yardımcısı da anılan görevi yerine getirmekten alıkonulursa veya Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise seçim Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılacaktır.
5. Tahkim Heyeti, Heyet Başkanının seçildiği tarihten itibaren üç ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer maddeleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varacaktır. Böyle bir anlaşmanın olmaması halinde, Tahkim Heyeti, uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep edecektir.
6. Tahkim Heyeti kararlarını, işbu Anlaşmanın hükümlerini, uluslararası hukukun bu konudaki ilkelerini ve Akit Taraflarça kabul edilen hukukun genel ilkelerini dikkate alarak verecektir. Tahkim heyeti kararlarını oy çokluğu ile alacak ve kendi usulünü kararlaştıracaktır.
7. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz ay içinde, bütün beyanlar yapılacak, bütün duruşmalar tamamlanacak ve Tahkim Heyeti, hangisi daha sonra gerçekleşirse, son beyanlardan veya duruşmaların bittiği tarihten sonra iki ay içinde karara varacaktır. Tahkim Heyeti, nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alacaktır.
8. Başkan ve diğer hakemler tarafından yapılan harcamalar, dava ile ilgili diğer masraflar Akit Taraflarca eşit olarak ödenecektir. Bununla beraber, Tahkim heyeti re'sen giderlerin daha büyük bir kısmının iki Akit Taraftan birince karşılanmasına karar verebilir.

9. Eğer bir uyuşmazlık, bu Anlaşmanın VIII inci Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuş ve hâla orada çözüml beklemekte ise, aynı uyuşmazlık işbu Madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmayacaktır. Bu, her iki Akit Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurmayı engellemeyecektir.

MADDE X
Yürürlüğe Girme

1. İşbu Anlaşma, onay belgelerinin değişiminin tamamlandığı tarihte yürürlüğe girecektir. Anlaşma on yıllık bir dönem için yürürlükte kalacak ve bu Maddenin 2 nci paragrafına göre sona erdirilmediği sürece yürürlükte kalacaktır. İşbu Anlaşma, yürürlüğe giriş tarihinde mevcut olan yatırımlar yanında yürürlüğe giriş tarihinden sonra yapılan veya gerçekteşen yatırımlara da uygulanacaktır.

2. Akit Taraflardan her biri yazılı olarak diğer Akit Tarafa bir yıl öncesinden feshi ihbarda bulunarak, Anlaşmayı ilk on yıllık dönemin sonunda veya bundan sonra her an sona erdirilebilir.

3. İşbu Anlaşma Akit Taraflar arasında yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik, Akit Taraflardan her birinin diğer Akit Tarafa değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili formaliteleri tamamladığını bildirmesi üzerine yürürlüğe girecektir.

4. İşbu Anlaşmanın sona erme tarihinden önce yapılan ya da gerçekteşen ve bu Anlaşmanın uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, bu Anlaşmanın diğer bütün Maddelerinin hükümleri, söz konusu sona erme tarihinden itibaren ilave bir on yıl daha yürürlükte kalacaktır.

Bu Anlaşmayı Tarafların tam yetkili temsilcileri, huzurlarında imzalamışlardır.

Manila'da, 22.2.1999 tarihinde İngilizce dilinde imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

FİLİPİNLER CUMHURİYETİ
ADINA